

2004: het leger en ik.

Beste mensen, veel meegemaakt de laatste tijd en daarom een klein verhaal geschreven voor iedereen, alhoewel het voor sommigen ongetwijfeld een lang verhaal zal lijken. Toch wil ik mijn ervaringen met u delen.

Enkele ervaringen rijker, het had een kort dagboekje moeten worden maar is intussen uitgegroeid tot een heus verhaal. Misschien is dit eindelijk het begin van een boek waar ik al zo lang over spreek. Lees het gerust in stukjes.

U herinnert het zich misschien nog dat wij vorig jaar danig onder de indruk waren van de (vooral psychologische) oorlog tussen de maoïsten en het leger. De druk van de toen overheersende maoïsten in ons werkgebied maakten het ons toen onmogelijk effectief met de bouw van onze hulppost te beginnen. We dienden zelfs even het gebied te ontvluchten om ons te bezinnen. Dit jaar gingen we met eerder gemengde gevoelens terug naar ons stekje in de bergen. Een aangename verrassing wachtte ons: de maoïsten hadden uitdrukkelijk gesteld geen bezwaar te hebben tegenover onze plannen om een hulppost uit te bouwen. De lokale bevolking was daarmee voldoende gerustgesteld om dit jaar definitief van start te gaan. Maar... We hebben deze keer buiten het leger gerekend die blijkbaar wilde tonen nog niet uitgeteld te zijn in de Sikhavallei.

Na de normale perikelen met onbezorgde bagage uit Bangladesh en bijna de start van een clubje op de luchthaven met wachtende toeristen (na 5 dagen op en neer naar de luchthaven en hoofdkwartier Biman Airlines) en een weekje acclimatisatie in Pokhara terug naar Chitre in de bergen. Overal eerder goed nieuws, het is al een tijdje rustig, de maoïsten plunderen wel de toeristen om wapens te kopen maar verder lijkt het dat de bevolking grotendeels met rust wordt gelaten. 1 negatieve noot: een inwoner van Chitre zou gekidnapt zijn en misschien vermoord door de maoïsten. Reden: hij zou een relatie aangegaan hebben met een getrouwde vrouw, waarvan de wettelijke man zijn beklag gedaan zou hebben bij de maoïsten. Intussen lijkt hij gebrandmerkt als informant en wordt hij geschuwd. Ondertussen gaat een 10-daags festival van start in ons dorp met voet-, basket en volleybalcompetitie tussen 14 dorpen voor mannen en vrouwen. Een heuse Mela zoals dat genoemd wordt. Het dorp loopt vol met de nog resterende jeugd van de streek en een aantal kraampjes doen gouden zaken met de verkoop van thee, hapjes en natuurlijk overvloedige lokale drank, rakshi genaamd. Een paar dure bierflessen kunnen er blijkbaar soms ook vanaf. Heel leuk allemaal ware het niet dat die geïmproviseerde kraampjes nog nooit gehoord hebben van elementaire hygiëne bij het wassen van glazen en borden. Resultaat: 1 lokale en 1 toerist ziek met dysenterie. Die toerist ikzelf zijnde (ik beschouw mijzelf al lang geen toerist meer maar dat is nu eenmaal een brandmerk die je moeilijk kwijtraakt). Alleen van een kop thee te drinken. Het was immers uitzonderlijk slecht en bar koud weer voor de tijd van het jaar en een paar uur zonder een warm drankje was te veel om te verdragen. De lokale man was er in een dag vanaf. Ikzelf mocht het dubbel en dik bekopen. Na een dag en nacht overgeven en diarree met ware koortsaanvallen komt er wat paniek in mij gekropen. Ik krijg het na een reeks toiletbezoeken met overgeven en de rest zo koud dat zelfs met drie donsdekens en 4 warme waterflessen in bed ik 2 uur lang letterlijk tandenklapper van de kou. Mijn vingers, voeten, neus en oren verliezen zelfs alle gevoel en wij overwegen zelfs een helikopter op te roepen. Ik kan immers zelfs geen hydraterend water inhouden om maar niet te spreken thee of iets solide eetbaars. Het komt er steeds onmiddellijk weer uit. Pillen slikken heeft dus ook al geen zin. Dan maar de verpleegster van een ander dorp oproepen met zelfs de vraag een baxter mee te brengen. Ondertussen komt natuurlijk ook de lokale Lama (traditionele heler) opdagen die op de festivalweide een boze geest meende opgemerkt te hebben. Enfin, het kan geen kwaad en wie weet... Een exorcisme wordt uitgevoerd op mij en de kwade geest wordt prompt terug naar het festivalveld teruggebracht. Uitleg: Al een paar jaar wordt er in het op de festivalweide aanwezige tempeltje (1 vierkante meter groot) geen Puja (ritueel om de lokale godheid goedgezind te stemmen) meer uitgevoerd, aldus de verklaring voor het slechte weer en uitbrekende ziektes. Mijn cynische opmerking waarom er dan in godsnaam geen Puja uitgevoerd wordt en overal elders wel en er toch honderden mensen op het feest afkomen krijgt geen antwoord. Intussen komt mijn schoonmoeder met haar eigen diagnose op de proppen en begint prompt mijn handen te masseren waarbij ze haar handen eerst opwarmt aan een vuurtje onder vorm van een opengesneden lege tinnen kan van kookolie gevuld met houtskool. Wie weet heeft ze misschien mijn leven gered want na een halfuur begint warmbloed te stromen door mijn verkrampte uitstulpingen. Intussen komt ook de verpleegster aan die na 2 uur stappen mij de gewone medicijnen geeft die ik eigenlijk ook bij had. Ondertussen kom ik wat tot mijn positieven en neem de kans vast om haar ondertussen te rekruteren om permanent voor onze hulppost te komen werken volgend jaar. Verleden jaar weigerde ze nog omdat haar man het toen niet zag zitten. De uitleg voor haar ommekeer dit jaar is dat hij er een tweede vrouw bij heeft (haar jongere zus nota bene) en dat hij dus niet moet klagen als zij lang van huis weg is. Ander land, andere gebruiken.

Intussen komen er ook 2 Franse kampeergroepen bij ons verblijven. Van 1 is er een tourleader die mij al jaren wil ontmoeten maar mij steeds misloopt in Chitre. In die groep zit er gelukkig ook een dokter, die mij echter onmiddellijk geruststelt en de medicatievoorschriften van de Nepalese verpleegster bevestigt. Het montert mij meteen een beetje op. Ik vergeet wel te vragen wat ik moet doen met mijn steeds erger wordende tandabces maar enfin, op dat ogenblik is die pijn nog de minste van mijn zorgen.

Die Franse tourleader doet mij echter een heel verhaal over die andere groep die de Dhaulagiri rond gewandeld heeft en tussen twee passen van over de 5000 meter in slecht weer vast kwamen te zitten. Resultaat: 1 drager vermist en dus voor dood aangeschreven en 1 is er terug mee met de groep met bevroren tenen. Die groep toeristen wisten echter zagezegd van niets. Ik dan maar mijn stoute sandalen aan en toch naar beneden gesukkeld om polshoogte te nemen. Samen met de Franse dokter open ik onze oude tijdelijke hulppost en bekijken de verwondingen van de drager. Hij loopt met Chinese flip-flops met compleet zwarte tenen die aan het bloeden zijn. Dit blijkt echter niet zo erg omdat het bloeden nu eenmaal de doorbloeding bevordert. Bij mijn vraag aan een Franse verpleegster die in die groep zit wat ze eraan gedaan heeft stelt ze dat het eigenlijk hun verantwoordelijkheid niet is maar dat ze in Marpha in de dichtsbijgelegen hulppost wat ontsmettende crème en verband aangebracht hebben. Toen ik vroeg waarom ze hem op 1,5 uur afstand in Jomoson niet op het vliegtuig

gezet hebben is het antwoord van de verantwoordelijke sherpa sardar dat ze alleen toeristen zouden meenemen. Wat zeker geen waar is, want twee jaar geleden is de luchthaven daarvoor gedurende een week geblokkeerd omdat ze niet alleen de in dollars en voor een veelvoud aan het lokale tarief betalende toeristen zouden meenemen op de vluchten naar Pokhara. Mijn bijkomende opmerking was dat zelfs indien het zo was ze met 15 man toch wel een ticket van 50 euro konden ophoesten. Reactie verpleegster: we hebben verdorie zelfs de doktersvisite van 1500 roepies betaald (16 euro!!!), de rest moet maar door het Nepalees trekkingbureau geregeld worden. Hij kon ook vroeger reeds doorgereisd zijn naar Beni, alwaar hij de bus kon genomen hebben maar weer bleek dit niet te kunnen want die man was nog nooit in de streek geweest, kon lezen noch schrijven en ze konden geen begeleider missen omdat er al drie gidsen in de bergen op zoek waren naar de vermiste drager. Dat de groep voor max. 5 euro per dag geen extra dragers kon huren kan er bij mij echt niet in. Na het intussen volledig ontsmetten en intapen van de voeten en wat pijnstillers gegeven te hebben blijkt intussen ook dat ze over die sneeuwpassen geklommen waren met niet winddichte wollen handschoentjes en canvas duplicaat basketsloffes. Rekening houden met hetgeen wij uitgeven aan dure trekkingbotten om die doorgaans niet te veel te gebruiken, bizar gewoon dat je dit zomaar over je laat gaan. Bij het horen van de wollen handschoenen besloten we even naar ze handen en wat blijkt; ze bloeden weliswaar niet maar zijn er veel erger aan toe. Het verlies van enkele vingers of minstens enkele vingerkoten lijkt volgens de dokter eminent. Niemand had eraan gedacht de andere traditioneel gemakkelijk bevrozende ledematen even te bekijken. Al bij al viel de schade aan zijn voeten nog mee als hij prompt de volgende dag naar het dichtsbijgelegen hospitaal zou gaan. Door de aarzeling van de Franse groep om hun verantwoordelijkheid op te nemen heb ik dan maar aangeboden dat wij financieel zouden tussenkomen daar de sardar over geen noodbudget beschikte.

Na terug wat palaver van de verpleegster en tussenkomst van de groepsleider van de andere groep zouden ze dan toch wat doen. Ik dan maar terug naar bed zonder eten; ik zat er volledig door. De volgende morgen was de verwonde man reeds vroeg vertrokken, echter niet naar Pokhara maar naar Kathmandu, aldus weer een dag verloren wat de schade aan zijn vingers alleen maar kan verergeren. We kunnen nu eenmaal proberen te helpen, we kunnen ze niet forceren.

De volgende dag rustdag in bed en traag kom ik er wat door. Gelukkig krijg je hier veel bezoek en is het best nog aangenaam op die manier om wat beter en langer met mensen te praten en mijn Nepalees gaat er op die manier ook op vooruit. In België krijg ik nooit zoveel bezoek. De volgende dag lijkt ik genezen maar niet al te sterk maar toch ga ik terug naar het Mela (=festival) om naar de volleybalcompetitie te kijken. Onnozelaar die ik ben drink ik een terug kop thee en zal het de volgende dag weer bekopen met te hervallen. Alleen het overgeven komt er deze keer niet meer bij. Dan maar besloten dringend naar beneden te gaan om eens een dokter te bezoeken en ook naar de tandarts te gaan want intussen leef ik van Brufen en Paracetamol om de pijn proberen te stoppen. Mijn kaak begint op te zwellen en mijn laatste fles mondspoeling had ik weggegeven aan iemand wiens tand getrokken was zonder de minste voorzorgen tegen besmettingen door een voorbijtrekkende lokale tandarts. Gelukkig gaat mijn vrouw Nita even checken als er nog wat over is en recupereert als zo nog een halve fles. De mondspoeling werkt intussen veel beter dan al die pillen en we organiseren nog vlug een school en hospitaalcomité vergadering vooraleer ik vertrek. De dag voordien waren ook twee vrijwilligers toegekomen die een lokale enquête gingen uitvoeren onder de valleibevolking en ik wou nog even goede afspraken maken, een begeleider en tolk aanstellen enz... Na nog een hazenslaapje over de middag en zowat tijd latent aan het comité om op te warmen en to-the-point te komen ga ik erbij zitten. We zijn nog niet goed begonnen of een arm jongetje die bij mijn schoonbroer wordt opgevangen en wat helpt in het hotel in Ghorepani komt afgestormd met de mededeling dat mijn schoonbroer gearresteerd werd door het leger wegens collaboratie met de maoïsten.

Inderdaad waren 's morgens al twee patrouilles met zowel veiligheidspolitie als soldaten gepasseerd op weg naar Ghorepani. Ghorepani is immers een knooppunt voor toeristen die de zonsopgang boven de Annapurna en Dhaulagiri massieven willen aanschouwen op 3200 meter hoogte. Zodoende is dit het traditionele punt voor de maoïsten om van de toeristen geld af te troggelen om wapens en bommen te kopen. Iedereen doet hier dus zijn deel om de oorlog te bestendigen. Die mannen en vrouwen (eigenlijk nog kinderen van 16 a 20 jaar) moeten natuurlijk ook eten, drinken en slapen. Daar de herberg van mijn schoonbroer op het einde of begin (naargelang de richting waarvan je komt) van het dorp ligt hebben ze een keet achter het hotel aangeslagen als bivak waar ze kunnen eten en slapen. Het voedsel wordt hier en daar opgeëist van de lokale bevolking.

Het toeval wilde dat ik de dag ervoor nog even vlug op en neer naar Ghorepani geweest was (gelukkig te paard) om naar de nieuwe elektriciteitsgenerator te kijken die mijn schoonbroer net gekocht had en de berg opgesleurd. De grote transformator van het dorp is immers al maanden stuk en er is een helikopter nodig om een nieuwe te brengen. Daar de maoïsten die graag beschieten of in brand steken zijn er geen gegadigden om er een te brengen. Oké, dus die nieuwe generator is de berg opgesleept met twee techniekers om te installeren. Die waren nog maar net vertrokken of die ging al stuk. 2 uur naar beneden gelopen om te bellen naar de winkel om terug techniekers te zenden (1 uur bus + 10 uur bergop wandelen) en ik er ook maar naartoe om eens te kijken wat er juist gaande is. De Yamaha generator is in India gemaakt en dus moet je wel wat geluk hebben met dat - nochtans heel duur - spul. Wij in de vriezende kou dat ding demonteren en dan pas merkte ik eigenlijk die maoïsten in onze keet. Ik kon er er echt niet mee lachen en wou iets zeggen tegen hen over het gevaar dat ze mijn broer aandeden maar op dringend verzoek van mijn broer zweeg ik maar. Hij zei mij dat het geen zin had iets te proberen omdat gelijk hoe er een van beide partijen kwaad zou zijn en tot eender wat in staat waren. Ze hadden al in geen maanden leger of politie gezien dus waren de maoïsten nu de facto de baas. Ik, 's namiddags maar terug naar beneden gestapt omdat mijn tandabces weer lelijk begon op te zetten en ik mijn pillen vergeten had. Was ik maar gebleven! Toen ik terug ik Chitre kwam passeerde ik een leger en politiepatrouille waarvan er toch een goeie dag (Namasté) zei. Ik had er toen niet veel erg in, gewoon zei ik tegen Nita dat wij jammer genoeg broer niet konden verwittigen. Verder hadden wij er niet te veel erg in.

Zo, terug naar de volgende dag op de vergadering. Toen die jongen het nieuws van de arrestatie kwam melden sprongen ik en de rest van de familie op en zei dat het nu genoeg was dat ik altijd een laag profiel hield en dat het nu maar eens moet gedaan zijn met dat terroriseren van de bevolking. Zodoende pakte ik mijn klak en spurte de berg op. De halve familie kwam mij achterna, evenals Nita met onze zoon. Ik had natuurlijk niet op mijn verminderde krachten gerekend en na 10

minuten kwam ik enkel nog zwaar hijgend en puffend vooruit. 500 meter omhoog dag na dag is niet evident voor een verzwakte plattelands Belg met een zittend beroep. Ik kom toch in een persoonlijk recordtempo van 45 minuten in Ghorepani aan om te vernemen dat mijn broer al meegenomen is door het lager, samen met drie maoïsten en die vermeende informant die ze in Chitre opgepakt hadden. Ze waren al een half uur weg in de richting van Ghandruk (8 uur stappen hiervandaan). Iedereen in paniek en enkel een buur die met enorme gesticulaties beweerde een heel discours geleverd te hebben met de legerkapitein om maar niet mijn broer te arresteren. De rest van het dorp bleek spoorloos. Intussen werd er naar mijn gedacht veel te veel gepalaverd en het was reeds 2 uur in de namiddag. Ik wou de legerpatrouille inhalen maar dat betekende wel eerst terug 500 meter omhoog en dan 1600 meter naar beneden. Aangezien de rest van het dorp niets gedaan had voor mijn broer en ze allemaal bijdragen leveren aan de maoïsten riep ik dan maar luid dat aangezien het geen werk was voor het dorp en dorpscomité (waarvan meer dan de helft trouwens wel familie is) het dan maar toeristenbusiness was en ik mijn schoonbroer achterna zou gaan. Vlug even een halve cola binnen voor wat suiker, een marschocolade mee - dat ik echt niet lust - en weg. Alleen mijn twee schoonzusters wouden mee en op de vraag waar onze twee paarden waren kwam het antwoord dat ze ergens in de jungle liepen. Ik maande de keukenjongens aan om die te gaan zoeken alhoewel ze op dat moment blijkbaar niet beter wisten te doen dan wat potten af te wassen. Prioriteiten toch! Onze rijke buur die zo actief geweest was had ook een paard maar vergat die aan te bieden. Hij wist nochtans dat ik geen rappe klimmer ben en al een tijdje ziek. Enfin, en route. Intussen was ook mijn vrouw toegekomen en haar vader en ze probeerden mij nog achterna te komen. Dus halverwege de eerste helling komt een drager (van mijn zoon) mij nog vragen even halt te houden omdat mijn vrouw mij wou spreken. Ze vroeg mij eerst niet te gaan en dan mij a.u.b. niet kwaad te maken daar dat in Nepal niet zo evident is en normaal ook die directe aanpak hen onbekend is. Ze was duidelijk bang dat ik ook mijzelf in nesten zou steken. Ik dacht dat als toerist overal extra betalend ik toch wel ook enkele privileges mocht krijgen. Terug op weg en terugkomt er iemand de helling op met opnieuw het verzoek terug te keren want ze zouden een dorpsvergadering houden. Alsof gebabbel nog iets zou helpen.

In de kranten staan regelmatig berichten met verdwijningen en standrechtelijke executies, vraag het maar eens aan Amnesty Int 'l. Ondertussen een paar familieleden naar de dichtst bijgelegen telefoon gezonden om alle relaties die ik heb op te bellen om vanuit Kathmandu ook iets te proberen te regelen van hogerhand. Die telefoon is op 2 uur afstand lopen, want hadden er ooit een in Ghorepani maar de maoïsten hebben alle draden doorgesneden, die liepen via de legerpost die gans verwoest is. Nadien hadden we een dure radiotelefoon aangeschaft maar die is intussen ook door het leger in beslag genomen en thans spoorloos wegens mogelijke communicatie van de maoïsten. Ik riep juist nog om zeker onze paarden te zoeken en ons achterna te zenden omdat ik niet wist hoever ik zou geraken in mijn huidige conditie. En dan maar terug hijgend en puffend de berg op naar 3400 meter, onderweg iedere toerist en gids aanklappend met de vraag of ze een legerpatrouille gezien hadden en hoever ze verderop waren. Op de duur geraakte ik nog amper vooruit en moesten ze me op de steilste stukken bijna omhoogtrekken en/of duwen. Mijn schoonzuster alsmaar vragend om me niet kwaad te maken tegenover het leger en politie. Ik zei dan maar dat ik weliswaar heel kalm zou beginnen en verder wel zou zien hoe het verder liep. Het gaat immers tenslotte ook over mijn familie, m.n. mijn schoonbroer die ook altijd klaar stond om mij te helpen als nodig. De gastvrijheid die hij mij sedert mijn huwelijk gegeven heeft zonder ook ooit maar eens iets terug te vragen, gastvrijheid die ze in België allang niet meer gezien hebben. Uiteindelijk leek het mij gewoon normaal wat ik deed. Ik kon mij gewoon niet indenken wat er zou gebeuren als we niets deden en er iets met broer gebeurde. Het kon er bij mij niet in. Ik smeekte wel alle lokale goden en andere om het goed te laten aflopen en ook dat ze niet te ver vooruit waren want ik voelde het einde van mijn krachten naderen en panikeerde bijna bij het gedacht daar ergens in de jungle te moeten opgeven op misschien een paar minuten afstand van de patrouille. Gelukkig nabij het punt van opgave bereikte ik de top en iemand die niet goed is in stijgen moet wel goed zijn in dalen. We waren op een paar minuten in draf van een eerste pas waar een tweetal herbergen gevestigd zijn en ik bad dat de patrouille daar een break hield en misschien een maaltijd nuttigde of toch heel langzaam wat thee slurpte. Oef, mijn oudste schoonzuster was wat vooropgelopen en kwam terug om te zeggen dat ze zich in de lodges geïnstalleerd hadden niet direct klaar stonden om terug te vertrekken. Ik dan maar heel rustig naar beneden om niet zonder adem daartoe te stormen en belangrijkste van allemaal: kalm om de - ultieme - confrontatie aan te gaan.

Mijn god, wat een zicht op die donkere koude pas. Overal leger en politie, mijn schoonbroer kwam wenend naar buiten. Net voor wij kwamen had hij namelijk gedacht dat het erop zat voor hem en zijn trouwring, papieren en zo meer aan zijn vrouw zijn halfbroer gegeven die ook bij ons werkt en meegegaan was. Het weerzien was heel emotioneel en ik moest mij heel sterk houden om niet mee te huilen. Geen zicht om een legerkapitein aan te gaan! Ik vroeg een paar soldaten in mijn gebrekkig Nepalees of er iemand Engels sprak en toen ze nee knikten waar de officier was. Na wat geaarzel van hen en aandringen van mij werden wij toch naar een andere herberg gebracht waar de hoge kastebazen zaten. Toen hij mij tussen die meegereisde vrouwen bespeurde voorspeldde zijn gezicht weinig goeds. Ik vroeg of hij in charge was en in vloeiend Engels zij hij mij dat ik het maar aan mijn schoonbroer moest vragen of zijn familie, dat hij het aan hem uitgelegd had en dat hij niet met toeristen sprak. Zijn vijandigheid leek ik te menen begrijpen naar aanleiding van al die sommen die toeristen betalen aan maoïsten om wapens te komen en aangezien ik nog nooit iets gegeven had en familie was persisteerde ik nogmaals. Zijn reactie werd echter alleen maar erger en ik besloot het dan maar over een andere boeg te gooien en hem heel zijn tirade eerst in het Nepalees te laten doen en als hij wat uitgeraasd was en kalmer hem dan pas te interpelleren met wat eenvoudige praktisch vragen als waarom en voor hoelang enz...

Ondertussen beschouwde ik wat het ganse toneel en dronk wat koppen thee om wat op krachten te komen. Tot mijn opluchting bleken de gevangene maoïsten zwaar geboeid in een ander kot te zitten in tegenstelling tot mijn broer die niet geboeid was. Een positief punt inderdaad. De uitbaters van de herbergen bleken goede kennissen en waren druk bezig eten te koken voor zo, n 100 man politie en soldaten, met wat hulp van hen zelf wel. Ondertussen kwam ik onder de indruk van mijn tweede schoonzuster - lerares - die blijkbaar heel kalm en beleefd uitlegde - naar ik meende te mogen uitmaken, gezien mijn kennis van de lokale taal - wie ik was en waarom ik daar was. Blijkbaar dachten ze echt dat ik een toerist was die zij meegesleurd hadden in een verwoede poging op deze manier wat invloed te kunnen uitoefenen op de veiligheidsprocedure (zoals de kapitein mij vertelde wat de reden was voor zijn acties). Na mij dan noch eens - wat

vriendelijker deze keer, maar in het Nepalees - te zeggen dat mijn familie het wel zou uitleggen knikte ik voor akkoord liet ik ze nog maar even gerust. Nepalezen kunnen oeverloos praten en rekening houdend met het feit dat hun taal dan nog zeer direct en bijna staccato lijkt is dat heel wat. Het verbaast mij steeds opnieuw waar ze hun inspiratie vandaan halen rekening houdend met hun zogezegde beperkte studies en beperkte toegang tot boeken en andere media. Soms zie ik ze amper ademhalen tussen die woordenvloed.

En dan eindelijk mijn moment suprême, of dat hoopte ik tenminste (dat blank superioriteitsgevoel toch). Toen de kapitein wat stil leek te vallen dacht ik toch even zelf aan bod te komen en vroeg hem opnieuw of hij mij toch eens kort kon zeggen wat er nu juist gaande was. Na mij terug de vorige repliek te herhalen dringende ik kalm aan dat ik zijn Engels uitstekend vond en dat het eigenlijk ook mijn eigen taal niet was en dat hij niet alles tot in naaldje en draadje hoefde te herhalen maar kort de essentie kon mededelen. Toen begon hij - in verdraaid mooi Engels toch - dan toch van wal te steken en vertelde mij dat hij mijn broer meegenomen had voor veiligheidsredenen en dat hij zoals ik kon zien niet echt gearresteerd was, maar dat het voor zijn eigen veiligheid was dat hij een tijdje zou verdwijnen. Hij stak ook de schuld op het ganse dorp Ghorepani - die zelfzuchtig als ze zijn - steeds elk voor zich steun bood aan de maoïsten i.p.v. gezamenlijk een verenigd front te vormen en zo toch wat macht konden tonen tegenover de maoïsten. Toen ik hem vertelde dat ik dat eigenlijk verleden jaar nog zelf aan een aantal invloedrijke grote lodge-eigenaars had verteld keek hij even op en begon op een wat gelijkere toon te praten.

Verleden jaar nog had ik nl. aan een aantal verteld dat ze zichzelf in nesten staken door voortdurend de kat uit de boom te kijken, velen van hen nochtans ex-gurkha soldaat (huursoldaat in het Engels of Indisch leger) geweest waren en niet anders deden dan elkaar proberen af te troeven, elkaar constant te kopiëren en iedere dag niets anders deden dan mekaar te bespioneren hoeveel toeristen ieder ander die bepaalde of andere dag in zijn lodge had. Door hun innerlijke verdeeldheid zijn ze immers een speelbal voor de maoïsten en ieder ander die de baas wil komen spelen. Hun school staat er verkommerd bij - nochtans gebouwd door een Engelse touroperator - maar ze sturen hun kinderen liever naar dure internaten (Pokhara, Kathmandu, Darjeeling-India enzoverder) zover mogelijk weg dan voor hun eigen school te zorgen. Zij die het naar Nepalese normen nochtans financieel zeer goed hebben. De afgestudeerde kinderen komen dan terug als luxekinderen dat ze intussen geworden zijn om enkel amok te maken, drinken en hasjiesj te roken en vooral geen klop uit te voeren. Daar zijn arme werkmensen genoeg voor. Zo hebben die jonge nozems zelfs geprobeerd onze school te vernietigen bij de opening 5 jaar geleden. Waarna de Engelse sponsor prompt alle hulp stop gezet heeft aan hun school die er nu heel verloederd bij staat. Gelukkig zijn ze te trots maar waarschijnlijker niet geïnteresseerd om aan mij hulp te vragen. Het basketveld naast de school echter is luxueus uitgevoerd want daar denken ze meer te kunnen snoeven op festivals. Terug dan naar ons eigenlijk verhaal.

Intussen kwamen de kapitein en ikzelf op dreef en ik stelde mij eens deftig voor. Ik vertelde ook over mijn pogingen wat ontwikkelingshulp te brengen in de streek waarop hij onmiddellijk repliceerde dat hij daar enorm tegen was daar dit een taak voor de regering was en dat hij nog onlangs een Franse vriendin (internetvriendin dan) had aangeraden geen geld te sturen voor projecten in Nepal. Bizarre redenatie waarop ik hem daarop principieel gelijk gaf maar dat de politiciers nu eenmaal in Kathmandu zaten en er intussen hier niets gebeurde. Hij leek daarmee enigszins akkoord te gaan want uitte vervolgens ook zijn ongenoegen over de politiciers. Na nog een heel gesprek over zijn bezoek aan wel 20 landen en mede aan Congo waar de Belgen zo lelijk thuis gehouden hadden terwijl het eigenlijk het rijkste land ter wereld kon zijn door zijn bodemschatten repliceerde ik opnieuw dat het inderdaad wel waar was maar dat ze intussen wel de touwtjes in eigen handen hadden en dat hij dat moeilijk mij kon aanwrijven. Ik vroeg hem of ik het hem kon aanwrijven als zijn groot- of overgrootvader ooit iets mispeuterd had. Uiteindelijk belanden we dan bij de essentie en dan wordt er blijkbaar onderhandeld zonder dat er onderhandeld wordt. Nadat hij eerst zogezegd gearresteerd was en nadat de kapitein over de schok heen was van de aanwezigheid van een buitenlander - met toegang tot de westerse pers, wat ik uiteindelijk ook van plan was als erge dingen zouden gebeuren met inbegrip van CNN en BBC world (zoals ik mezelf wijsmaakte) - begon het eigenlijk gespreksonderwerp, nl. zijn detentie, weliswaar in stukjes wisselend van Nepalees naar mijn familie toe en tussendoor ook wat in het Engels naar mij toe en vice-versa te evolueren naar enkele maanden of liefst het buitenland (dit na mijn opmerking hoe hij de veiligheid van mijn broer zou garanderen en persoonlijk dan en dat hij eigenlijk mij ook mocht arrestatie daar ik financieel tussen gekomen was in de aankoop van het hotel en ik dus ook een beetje als mede-eigenaar kon beschouwd worden (dat moet indruk gemaakt hebben!). in afzondering te leven voor mijn broer, verder evoluerend tot enkele dagen, tot - nadat ik een finale opmerking maakte dat hoe langer mijn broer wegbleef hoe schuldiger mijn broer zou lijken en hoe overtuigder de maoïsten zouden zijn dat hij heel wat informatie overgemaakt had aan het leger en dat zijn werk, vrouw en kinderen en familie in Ghorepani was, speelde hij de bal naar mij terug alsof het ik was die al van in het begin had moeten beslissen of ik hem nu direct zou meenemen of dat ze hem morgenvroeg aan de weg zouden vrijlaten. Hij ging zelfs zover te beweren een soort attest te zullen schrijven om gans het dorp en die anderen te overtuigen dat hij helemaal niets te zien had met informeren aan het leger of in enig verband in beschuldiging zou geweest zijn. Wat een hersenkronkels die man gemaakt heeft in twee uur tijd. Nou, ik liet het nog een beetje sudderen om niet al te gretig over te komen dat ik zonder hem niet zou weggaan. Ik was immers reeds van plan ook met hen mee te gaan, wat ik eerlijk gezegd helemaal niet zag zitten. Ook de eigenaar van de lodge waar we zaten en mij vertelde dat voor zijn part mijn schoonbroer ook zijn broer was en deze oudere man ook reeds zijn vest en botten aangedaan had om mee te gaan. Dit omdat, zo zei hij mij, onze familie hem in het verleden reeds meermaals geholpen had - ook financieel - om van de grond te komen met zijn lodge en dit het minste was dat hij kon terugdoen. Gelukkig - in tegenstelling tot Ghorepani - lopen er nog zoveel doodeerlijke onbaatzuchtige hulpzame mensen rond in Nepal, een van de hoofdredenen dat ik zo verliefd ben op dit bizarre arme, rijke en wondermooie land met zijn vuile steden.

Het leek intussen dat alles nog heel goed ging aflopen en begon al te panikeren dat ik in het donker terug die koude berg opmoest en in Ghorepani slapen zonder pillen en hoelang was het al geleden dat ik nog een deftige maaltijd tot mij had genomen? En dan gebeurden er nog een paar rare dingen. Totnogtoe had ik enkel met de legerkapitein gesproken en had mij nog maar net ook over die walgelijke corruptiepraktijken van ambtenaren en politie gesproken (ik kon nog eventjes kwijt

dat ik er n.a.v. om bvb. Mijn huwelijk in Beni 8 jaar geleden bijna nooit aan meegedaan had) of ik werd door een politieagent naar de keuken geroepen. Ik dacht dat het was omdat de kapitein aan zijn eten ging beginnen maar in de keuken werd ik prompt naast een politieofficier neergezet die mij - tussen zijn etenshappen dooreen hele rimram Nepalees in mijn strot duwde waarvan ik enkel begreep dat hij DSP was, mede doordat hij dit tien keer herhaalde. Na wat vertwijfeld hersenspijnigen kwam ik erachter dat dit de speciale veiligheidspolitie was, recent opgericht om de maoïsten tegen te gaan. Hij probeerde mij duidelijk te maken dat hij weliswaar samen met de legerpatrouille opereerde maar eigenlijk ook apart was. Hij probeerde mij dan iets te vertellen over een, kwartliter, en dan viel mij frank, of liever euro of roepie. De man had dorst naar een kwart liter fles korte drank. We stonden intussen recht en ik kon even in de eetkamer kijken waar ik zag dat de agenten en mijn schoonbroer druk bezig waren papieren te schrijven en op ieder blad zijn duimafdruk te plaatsen. Dus ik dacht, nu dat alles over lijkt kan ik het maar als een tip beschouwen, het moet immers gezegd die mannen verdienen nu ook zoveel niet om ganse dagen in de jungle te lopen, niettegenstaande ze nog het nog goed hebben vergeleken met een doorsnee burger. Zo dan maar de vrouw van de lodge geroepen om een fles rum te halen, maar nee, het moest van die andere lodge komen en een meisje werd vandaar werd gesommeerd. Zij moest het stilletjes onder haar sjaal brengen en het moest dure whisky zijn. Alsof deze show niet voor iedereen duidelijk moest zijn! Ik grapte nog iets over geen toeristenprijs en de fles kwam inderdaad van onder haar sjaal tevoorschijn. Lap, 150 roepies. Heel dat gedoe viel al te danig op dacht ik, maar volgens die officier moet die camouflage perfect geweest zijn want nadat ik de fles naast zijn bord gezet had en die na een oogopslag naar de living en terug van mijnentwege was die fles al in zijn zak verdwenen zonder dat ik ook maar een beweging had opgemerkt. Verdraaid handige kerel, het kan de eerste keer niet geweest zijn. Dus, dat was dat dacht ik, maar nee, hoor. Plots leek hij een nieuw lumineus idee te hebben en hij sleurde mij mee (letterlijk aan mijn mouw hangend) naar buiten en begon iets te brabbelen over zijn zaklamp (de grootste die ik in Nepal al gezien heb) en dat zijn batterijen op waren. Hij demonstreerde dit met hem aan te zetten en bij wonder brandde dat ding toch wel in alle sterkte zeker. Ik schoot bijna in een lach, ik hou immers van absurde humor, maar kon mij nog net bedenken. Gelukkig heb ik een aantal jaren toneel gespeeld - zeer amateuristisch weliswaar - en besloot maar dit toneel serieus tot het einde mee te spelen. Dit leek toch allemaal een grap maar was het helaas niet. Ik vroeg dan hoeveel een batterij koste en hij zij mij 50 roepies (55 eurocent), maar dat hij er minimum twee nodig had. Ik had nog mijn wisselgeld in mijn zakken van die whisky en begon er wat mee te foefelen omdat ik niet goed wist hoeveel hij nu juist wou. Hij nam mij nog wat verder apart, via mijn mouw weer, en plots was mijn dilemma opgelost, hij griste gewoon de rest van mijn geld, zo, n 3,5 euro, uit mijn handen en liet mijn mouw los en ik blijkbaar zijn aandacht want hij begon ineens orders te geven om terug de mars erin te zetten.

Ik kreeg nog een hand van allemaal en weg waren ze. Ik kon het niet laten even mijn spanning weg te ventileren en wenste hen nog een rustige wandeling door de jungle waarbij ik hen waarschuwde voor de apen die nogal dievenstreken hebben. Ze keken even raar op maar lachten dan toch en weg waren ze. Echter bij hen was daar ook nog die opgepakte informant waarvan in gans het begin van dit verhaal sprake en waarvan wij trouwens een cadeautje van een Belgische sponsor voor zijn dochter meegebracht hadden. Echter had in al de commotie niet echt door wie hij was (die Nepalezen gelijken nog altijd teveel op elkaar), ik herkende hem als waarschijnlijk van ons dorp maar dacht dat hij voor de politie werkte aangezien hij daar ook zo los rondliep en bij hun vertrek een stuk bagage met erop een zwaar vuurwapen meedroeg. Pas later zou ik horen dat hij die zogezegde informant van de maoïsten was. We zouden die evenwel twee dagen later op weg naar Pokhara tegenkomen en dan even zijn versie horen. Volgens hem waren er wel degelijk echtelijke problemen maar had hij er met niemand over geklaagd. Hij kreeg gewoon een tijdje geleden bezoek van een aantal maoïsten die hem, zijn vrouw en die aanhouder met zijn allen meenamen voor onderzoek. Onderweg kreeg de aanhouder het te nauw en vluchtte. Iets later werden hij en zijn vrouw dan ook maar losgelaten. Blijkbaar heeft die man die nu spoorloos is hem dan aangegeven bij de politie als maoïst. Het klonk aannemelijk want wat heeft het voor zin in een dorp te blijven en 1 kant te kiezen, net iets dat ieder Nepalees probeert te vermijden. Anders had hij zich gewoon effectief bij de maoïsten ingelijfd. Hij was dan ook bedroefd dat niemand van zijn dichte familie voor hem opgekomen was maar besloot wel in het dorp te blijven omdat hij, zo zei hij, nu eenmaal niets had gedaan om beschaamd over te zijn. Gelukkig had hij geen rancune tegenover ons omdat wij niet voor hem opgekomen zijn.

In het donker 's avonds zijn we dan om halfzeven toegekomen in Ghorepani. Buiten een hartelijke handschudding van de bij ons verblijvende Tibetaanse vluchtelingen die daar wat straatstalletjes uitbaten echter geen enkele inwoner van Ghorepani (buiten 1 buur die de volgende dag even kwam horen) die ons kwam feliciteren. De vorige avond was er wel nog een neef van een andere herberg bij ons binnengekomen nadat ik al naar boven vertrokken was om luidkeels te verklaren waren ik, een Europees in hemelsnaam het leger achternaging, wetende dat de Nepalese wetten en gebruiken helemaal verschillend zijn en ik er dus niet van kon terechtbrengen. Alweer bizarre logica. Als ik er niets van kon waarom was hij en de rest dan niet gegaan. Rekening houdend met het feit dat hij ook ex-huursoldaat is en een broer van hem in Engeland woont als soldaat en een ander in Holland werkt als veiligheidsagent voor het Internationaal Tribunaal voor ex-Joegoslavië in Den Haag. Ik herinner mij niet hen ook een gelijkaardige opmerking meegegeven te hebben. Enfin, de volgende dag hebben we hem ook niet meer gezien, hij was 's morgens vroeg naar Pokhara vertrokken voor dringende zaken en van de rest van Ghorepani zagen we ook niemand meer. Aanvankelijk had de legerkapitein me nog aangemaand nog eens in mijn en zijn naam het dorpscomité goed onder hun voeten te geven met zijn aanvullende mededeling dat hij die lafaards de volgende keer allemaal zou aanpakken. De volgende dag echter gaf ik maar op wegens te moe, ziek en daar iedereen verstoppertje speelde had ik geen zin hen uit hun kot te lokken. Er komt nog weleens een gepaste gelegenheid. De tip van opnieuw de legerkapitein om toch met broer minimum een weekje uit de buurt te blijven hebben we dan wel opgevolgd. Ik moest toch dringend naar beneden om die dokter en tandarts te raadplegen. Intussen gebeurd en eindelijk aan de betere hand. Vlug dan nog terug iemand naar Ulleri gezonden om onze telefonische noodoproepen naar Kathmandu te cancelleren. Blijkbaar was een familielid in Kathmandu in contact gekomen met Narayan Singh Pun, een tweetaal jaar terug veel in het nieuws omdat hij de enige politieke (ex legerpilot die thans een helikopterfirma heeft en zijn eigen politieke partij net opgericht heeft) was die echt kon onderhandelen met de maoïsten maar die met de machtsovername van de eerste Deuba regering door de koning aan de kant geschoven werd door die laatste. Hij had reeds de legercommandant van het regionale hoofdkwartier in Beni, onze districthoofdplaats, gecontacteerd en stappen

aanbevolen. Gelukkig zonder medeweten van de legerkapitein hebben we verdere interventies kunnen tegenhouden. Het blijkt nu eenmaal in gans de wereld nuttig alle soorten relaties te onderhouden.

Wat is nu de bedoeling van dit verhaal? In eerste plaats een gedetailleerde beschrijving voor mezelf en waarom dit niet delen? Misschien een deel van dat boek dat ik ooit wil schrijven? Maar misschien kunnen hier enkele lessen getrokken. Niet zozeer een heroïsche daad maar het feit dat als een toerist en drie vrouwen een man kan vrij krijgen - wat had ik graag de schaamte op de kaken van al die macho mannen op hun kaken gezien toen ze dat vernamen - van 100 soldaten, de ganze vallei of dorpen die maoïsten niet kunnen buiten houden. Weliswaar op een vreedzame manier; passieve ongehoorzaamheid, omsingeling of zelfs staken en de hotels sluiten. Als er geen geld te vangen valt vinden de maoïsten het daar blijkbaar toch te koud om te blijven. En aan lokale ontwikkeling heeft niemand ze nog maar een jota zien doen.

Solidariteit dus, voor elkaar opkomen dat lijkt mij de hoofdmassage hier. Bedankt voor het meelesen en hopelijk krijg ik wat kalmer nu. Het is allemaal best leuk en spannend nadien en bij goede afloop, maar al bij al had het heel slecht kunnen aflopen en dan?

Het zit soms in een klein hoekje en al die kleine gevalletjes van een enkel slachtoffer hier en daar en toch heel wat repercities voor die individuele families. Er hoeven gen honderden doden ineens te vallen om veel leed te veroorzaken. Wel om het in de kranten te krijgen, en dan?

Zo tot mijn volgend hoofdstuk dan.

Addendum:

Terug op het vliegtuig richting België kom ik naast een Nederlander te zitten die blijkbaar ook gehoord heeft van de acties van die legerpatrouille en mij wel het volgende nieuws ter hand deed:

Volgens zijn bronnen heeft die legerkapitein de volgende dagen twee van de drie maoïsten bevolen een kuil in de jungle te graven en ze er dan levend in begraven. Moeilijk te verifiëren (maakt het net zo gemakkelijk uitvoerbaar natuurlijk) maar toch zeer verontrustend.